

Zpravodaj

Velká nad Veličkou

2018/4

Soutěž hasičů - Memoriál Pavla Tomčaly

Florbal - mladší žáci

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

s velkou pokorou Vás oslovuji v pro mne úplně nové roli, než ve které jsem byl v předchozích čtyřech letech, kdy jsem měl tu čest být díky Vaší důvěře zastupitelem a radním v naší obci.

Výsledek letošních komunálních voleb byl dost odlišný oproti těm předchozím. Jednak byl odrazem toho, že většina kandidujících volebních stran se neopírala o zavedené značky, ale naopak se jednalo o nezávislé subjekty. Letošní komunální volby byly zlomové i vzhledem k obměně členů zastupitelstva obce, které se ze dvou třetin obměnilo a navíc došlo k výměně i generační. Průměrný věk končícího zastupitelstva byl 54 let a u stávajícího, nově zvoleného je to pouhých 41 let. Když jsem byl na setkání s Vámi, tak jako i ostatní lídři dalších volebních stran dotázán, zda jsem v případě volebního úspěchu připraven přijmout funkci starosty, odpověděl jsem, že ano a své slovo dané Vám jsem dodržel.

V době, kdy budete mít k dispozici letošní čtvrté číslo Velického zpravodaje, budu mít za sebou teprve měsíc ve funkci. Již po tak krátké době si však dovolím tvrdit, že mám z dosavadního fungování zastupitelstva, členů rady obce, a rovněž tak zaměstnanců obce a obecního úřadu velmi dobrý pocit. Postupně se prokousávám agendou k řízení obce a za plného provozu řeším otázky jejího chodu. Rovněž musím ocenit přístup končícího starosty Ing. Jiřího Pšurného při předávání funkce starosty, kdy se to neodehrálo stylem „na stole máš klíče a starej se“. Vzhledem k blížícímu se závěru roku, vánočním svátkům, kdy akce střídá akci, je to o to cennější. Velice rád uvítám, pro výkon funkce starosty, náměty a návrhy k dalšímu rozvoji naší obce, a to od konkrétních lidí.

Závěrem mi z tohoto místa dovoluji Vám popřát hodně pohody, příjemné a klidné prožití nadcházejících svátků a mnoho štěstí a pevného zdraví v nadcházejícím roce.

S úctou

Petr Šmidrkal, starosta

Zastupitelstvo a rada obce Velká nad Veličkou

INFORMUJÍ

- **O závěrech z ustavujícího zasedání zastupitelstva a úvodní schůzi rady obce.** Na základě výsledků letošních komunálních voleb proběhlo dne 5. 11. 2018 ustavující zasedání zastupitelstva obce. Na rozdíl od předchozího volebního období došlo ke zvolení všech volených orgánů zastupitelstva naší obce již na tomto jednání. Začala fungovat nově zvolená rada obce, která se na své první schůzi zabývala zejména organizačními záležitostmi, jako je zřízení komisí, poradních a iniciativních orgánů rady obce pro jednotlivé oblasti (kulturní, stavební a dopravní, sportovní a volnočasovou, pro životní prostředí a podporu turismu). Byla jmenována nová redakční rada Velického zpravodaje. Bylo vyhlášeno výběrové řízení na funkci technického pracovníka. Byly projednány další záležitosti týkající se chodu obce. Vše je podrobně uvedeno v zápisech z těchto jednání, které jsou vyvěšeny na webu obce. Součástí je i jmenovité hlasování zastupitelů a členů rady obce.
- **O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách.** Dokončují se práce na zateplení budovy TJ Kordárna. Nadále probíhají přípravné práce pro vybudování zásobovacích řadů vodovodu a pro rekonstrukci některých místních komunikací.
- **O pořízení nové techniky.** Byl pořízen pracovní stroj Multicar, který může mimo jiné sloužit i jako sypač, což bude velmi důležité v nadcházejícím zimním období.

- **O přípravách a plánování kulturních akcí v závěru letošního roku a prvního kvartálu následujícího roku.** Jednotlivé akce jsou kalendářně uvedeny v další části Velického zpravodaje.
- **O přivítání nových občanů.** První prosincovou nedělí proběhlo vítání našich nových občanů v prostorech obecního úřadu.

DĚKUJÍ

- Všem aktivním občanům, kteří se podíleli a podílejí na přípravě kulturních akcí, souvisejících s nadcházejícím závěrem roku.
- Organizátorům akcí pro veřejnost, zejména organizátorům akcí pro děti.
- Zaměstnancům obce za trvalé udržení sjízdnosti místních komunikací v aktuálním období.

*Zastupitelstvo a rada obce
Velká nad Veličkou*

Plánované kulturní akce ve Velké nad Veličkou do konce roku 2018

12. 12. 2018 od 18:00 Tak jsou tady Vánoce

Grande Moravia Ladislava Pavluše s velkým orchestrem

Tradiční Vánoční koncert trochu jinak. Během večera uslyšíte nejen vánoční písně, ale také písně muzikálové a známé světové melodie.

13. 12. 2018 od 17:00 Krojové dílny

Mikroregion Hornácko a příznivci folklóru Vás zvou na Krojové dílny. Čekají vás názorné i praktické ukázky údržby hornáckého kroje

16. 12. 2018 od 16:00 Předvánoční čas

Den, na který se všichni těšíme, se rychle blíží. Proto je potřeba si připomenout se Sněhulkou a Bambulínem zapomenuté tradice a koledy. Program pro děti od 3 let připravilo divadlo Slunečnice z Brna

17. 12. 2018 Andělské tvoření

Zveme všechny, kteří si chtějí vytvořit vlastní andílka nebo jinou postavičku z ovčí vlny filcováním za sucha.

22.12.2018 od 15:00 Vánoční zpívání

Adventní koncert v Evangelické modlitebně ve Velké nad Veličkou.

Zastavte se v předvánočním shonu a nechte se zlákat barokními tóny cembala a flétny, které doprovodí sopranistku Kamilu Zbořilovou.

Přejeme Vám krásné Vánoce

Plesová sezóna

Začátkem příštího roku nás čeká bohatá plesová sezóna.

11. 1. 2019 Ples hornáckých obcí

19. 1. 2019 Hasičský ples, jehož název bude upřesněn

25. 1. 2019 Taneční ples s orchestrem (ukončení tanečního kurzu), vhodné nejen pro účastníky tanečního kurzu

1. 2. 2019 Školní ples

9. 2. 2019 Kordárenský ples

22. 2. 2019 Ples pro Zuzanku, charitativní ples pro Zuzanku

Období hodování, tancovaček a plesání ukončíme 2. 3. 2019 Fašankem s košem slivovice a Pochováváním basy. Snad se nám těmto akcím podaří navrátit jejich popularitu.

V zimním období se příznivci metalu mohou těšit na Metalový koncert 16. 2. 2019 ve spolupráci s Hornáckým šenkem.

Vážení spoluobčané,

když jsme na počátku letošního jara v malé skupince lidí uvažovali, zda před Vás znovu předstoupíme a požádáme Vás o podporu v podzimních komunálních volbách, netušili jsme, jak se vše může vyvinout. Na samém počátku bylo rozhodnuto, že půjdeme nezávislou cestou, nebudeme se zpovídat

té či oné stranické centrále, ale pouze Vám. Náš patnáctičlenný tým jsme postupně skládali jako mozaiku. Naší snahou bylo, aby byl tento tým genderově vyvážený, a aby každý z kandidujících byl odborníkem v určité oblasti, ve které by mohl být přínosem pro další rozvoj naší obce. Při postupném oslovení řady z Vás jsme nabyli dojmu, že jsme neodvedli špatnou práci, a že bychom mohli získat v novém zastupitelstvu několik mandátů, v ideálním případě možná i 3. O to větším šokem byl pro nás výsledek voleb, kdy naše volební strana ZA ROZVOJ VELKÉ získala 5 mandátů a bezmála třicetiprocentní podporu těch z Vás, kteří jste přišli k volbám.

Po celou dobu, kdy jsme Vás oslovovali pro získání Vašeho podpisu na petiční arch a při různých debatách s Vámi, jsme tvrdili, že naší prioritou je udělat vše pro to, aby nové zastupitelstvo fungovalo jako jeden celek, ku prospěchu obce a jejích občanů, a ne si hrát

ZA ROZVOJ
Velké

na nějakou koalici a opozici. Přitom síla našeho mandátu, který jsme od Vás získali, nám dávala i jiné možnosti. Výsledkem této snahy, naší i našich kolegů z dalších volebních stran, je uzavření dohody o spolupráci, kterou společně uzavřelo celkem 12 zastupitelů ze čtyř volebních stran (text této dohody je k nahlédnutí na webu obce). Velmi kultivovaný byl jak průběh předvolební kampaně, tak i povolebních vyjednávání.

Nesmírně si vážíme Vaší důvěry a uděláme vše proto, abychom Vás přesvědčili, že Vaše volba byla správná. Víme, že ne vše půjde vždy podle našich a Vašich představ, a proto si Vás dovoluujeme požádat i o trochu tolerance a trpělivosti.

Váš tým ZA ROZVOJ VELKÉ

ROZLOUČENÍ

Vážení občané,

jak jistě víte, v letošních komunálních volbách jsem již do zastupitelstva obce ne kandidoval. Působil jsem ve funkci starosty 28 let a za tu dobu si myslím, že jsme naši obec posunuli z pozice infrastruktury ně zaostalé vesnice mezi obce s infrastrukturou velmi dobře rozvinutou. Pamětníci si možná matně vzpomenou, jak ta naše vesnička středisková v roce 1990 vypadala. Myslím si, že to nemá cenu znovu popisovat, protože jsem tak už učinil ve zpravodajích, které vyšly v roce 2014.

Dovolím si sdělit, že za těch 28 let jsme účelně proinvestovali téměř 480 milionů Kč. Realizovali jsme celkem 107 stavebních akcí. V drtivé většině to byla výstavba inženýrských sítí, nové objekty občanské vybavenosti a opravy a rekonstrukce obecního majetku.

Všechno jsme zvládli s téměř stejným počtem úředníků na obecním úřadě - v roce 1990 nás bylo 9 a v samotném závěru mého působení v pozici starosty 10. Toto personální obsazení muselo dostačovat přesto, že za ty téměř tři desítky let ohromným způsobem narostly provozní agendy a vlivem přebujelé byrokracie i veškeré agendy úřednické.

V roce 1990 jsem od svého předchůd-

ce převzal úřad za 2 hodiny. Ono toho k předání moc nebylo - nebyly připraveny téměř žádné investiční akce, nebyly vypracovány žádné rozvojové projekty, neexistovala žádná provozní agenda. Předávání mé agendy mému nástupci trvá již více než měsíc a ještě není ukončeno, neboť je toho strašně moc.

Stavby a investice jsou určitě nejdůležitější činností obce, protože jsou nejvíce viditelné. Je to však jen část její rozsáhlé správní agendy. Obec musí řešit a zabezpečovat ve svém teritoriu celou řadu dalších oblastí - školství, kulturu, sport, sociální záležitosti, nakládání s obecním majetkem, starat se o své občany, zajišťovat pro ně komunální a další služby, spolupracovat s církvemi, spolky, podnikateli, s celou řadou dalších úřadů a správců inženýrských sítí, atd. Je to - jak se lidově říká - od hřebíku až po lokomotivu. Aby se to jakž takž zvládalo, musí být starosta obce naší velikosti a vybavenosti v práci prakticky 7 dnů v týdnu a 24 hodin denně. A také musí mít spolehnutí na své spolupracovníky a další osoby, které tyto oblasti zabezpečují. Proto si dovolím v závěru vyslovit poděkování:

Děkuji Vám, milí spolupracovníci, že jsme spolu pracovně a někdy i nepracovně

vždycky dobře vycházeli, děkuji Vám ředitelé příspěvkových organizací (MZŠ, MŠ) za spolehlivost a konstruktivní spolupráci, děkuji Vám vedoucí všech zájmových spolků v obci, vedoucí všech folklorních souborů včetně Programové rady Horňáckých slavností a ZUŠ, vedoucí ostatních formálních i neformálních uskupení v naší obci za vzájemnou spolupráci a podporu.

Děkuji i Vám všem ostatním občanům naší obce. Věřte, že jsem to s Vámi myslel

dobře a snažil se vždy konat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

V neposlední řadě bych chtěl poděkovat i mé rodině, ve které jsem měl – přestože to se mnou neměla jednoduché - vždycky maximální oporu a podporu.

Přeji novému zastupitelstvu obce, ať naváže na všechno pozitivní, co se nám podařilo a ať vede a spravuje naši obec především v zájmu Vás občanů.

Jiří Pšurný

Knihovna přivítala dětské čtenáře v nových prostorách

Tak jako každý rok i letos na podzim pořádala knihovnice literární besedy pro žáky základní školy. Letos se besedy uskutečnily v nových prostorách kulturního domu. Povídání vždy proběhlo v učebně, poté si děti mohly prohlédnout knížky a časopisy v knihovně. Po domluvě s učiteli českého jazyka jsem pro děti připravila literární povídání a kvíz na určité téma. Každá beseda byla zpestřena nějakým úkolem nebo soutěží.

Děti první a druhé třídy si povídaly o pohádkách a pohádkových postavách. Třetíci se setkali se spisovatelem Josefem Ladou a jeho knihami. Se žáky čtvrté třídy jsme prošli knihy s tématem dobrodružství.

Pro pátáky bylo připraveno povídání na téma detektivní romány pro děti.

Šestá třída si procvičila téma báje a pověsti, děti si prohlédly i knihy s tímto zaměřením, mohly si je půjčit domů a jejich přečtením si splnit měsíční úkol do literatury.

Sedmáky čeká práce s knihami Jaroslava Foglara. Možná přijde i na lov bobříků.

Žáci osmé třídy si procvičili práci s informacemi. Hledali zadané úkoly v naučných slovnících a encyklopediích. Vždyť internet nemusí být vždy po ruce a mohou se hodit i knihy.

Problematika drog a zneužívání návykových látek je pro starší žáky důležitá, beseda o spisovateli Radku Johnovi a jeho knize Memento je stále aktuální. Proto jsem toto téma zvolila pro žáky deváté třídy.

Knihovna bude v letošním roce naposledy otevřena v pátek 21. prosince. Během vánočních prázdnin bude zavřená. S knihami se můžete setkat v novém roce od čtvrtku 3. ledna.

Nezapomeňte, že při první návštěvě knihovny v novém roce je potřeba zaplatit čtenářský poplatek (zápisné).

Chtěla bych popřát všem svým čtenářům a návštěvníkům knihovny krásné a pohodové Vánoce a hlavně pevné zdraví v novém roce.

*Věra Prachařová
knihovnice obecní knihovny*

Mateřská škola

V měsíci říjnu 2018 byla opět zahájena soutěž „Úkoly čmeldy Pepíka“ v kategorii předškolních dětí, do které jsme se zapojili.

Tato soutěž je určena pro všechny děti, které rády řeší zajímavé úlohy. Do závěrečného třetího kola, které bylo v Academic School v Uherském Hradišti, postoupilo z naší MŠ celkem 10 dětí. Výsledky byly předány na Přírodovědeckou fakultu UP v Olomouci. Celé soutěže se zúčastnilo celkem 348 dětí.

Karolína Tkachenko z naší MŠ se umístila v první desítce dětí. Blahopřejeme.

V měsíci říjnu proběhla v MATEŘSKÉ ŠKOLE Velká nad Veličkou výstava ovoce a zeleniny. Do akce byli zapojeni i rodiče, kteří se pochlubili svými výpěstky. Všechny děti poznaly základní druhy ovoce a zeleniny – hlavně ty, co nám chutnají. Děti ze všech tříd se také podílely na úspěchu této výstavy, neboť s paními učitelkami

vytvořily zajímavá výtvarná díla na téma ovoce a zelenina.

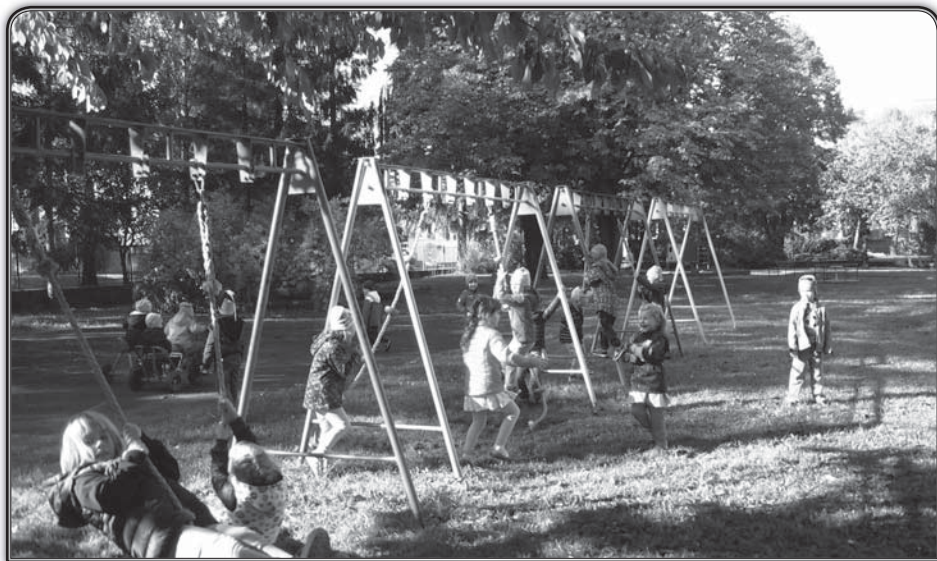
Moje poděkování patří všem, kdo se do výstavy zapojili - rodičům, paním učitelkám a dětem.

I letos se tradiční drakiáda v MŠ těšila velkému počtu rodičů a dětí.

Zahrada v říjnu – padá listí zlaté, rudé, je ho plná zahrada a my jsme si podzimní zahrady letos užili. Můžete se podívat.

Jarmila Tomečková, ředitelka MŠ

Masarykova základní škola

Přehled činností a aktivit žáků za 1. čtvrtletí školního roku 2018/2019

EXKURZE SEDMÉ TŘÍDY

– MODRÁ, VELEHRAD

Pátek 21. září byl hezký slunečný den. Žáci sedmé třídy poznávali život na Velké Moravě. V archeoskanzenu v Modré vyzkoušeli jídlo, oblečení, učili se staroslověnsky ve škole, podívali se, jak hrnčíř vyrábí na kruhu nádobí, prohlédli si obydlí, seznámili se s bojovou strategií a střelou z luku. Kousek dál ve Velehradě v důstojném prostředí baziliky odhalovali dobové souvislosti Cyrilometodějské mise a našeho kraje. Svědomitě vyhledávali v překrásné výzdobě chrámu všechny indicie, které nakonec vytvořily mozaiku pobytu Konstantina a Metoděje na Velké Moravě. Průvodci děti pochválili za kázeň i znalosti, spokojeni byli všichni.

DEN S ARCHEOLOGEM V MIKULČICÍCH

Ve čtvrtek 27. září nás pozvali do Mikulčic. V areálu Velkomoravského hradiště připravili Den s archeologem. Vypravili se tam osmáci, kteří areál doposud nenavštívili. A bylo co dělat. Hned v úvodu si nás rozdělili pořadatelé na dvě skupinky a dostali jsme časový harmonogram se čtyřmi stanovišti, která jsme postupně navštívili. Zajímavý byl náhled do života na Velké Moravě v podání pana Stohra v autentických prostorách kostela. Děti zaujal svým moderním pohledem „na věc“. Povídání s archeologem nás posunulo do jiné problematiky, vyprávěl zasvěceně o praktických záležitostech provázejících každý výzkum, ukázal nálezy, nářadí archeologa, v závěru se sami žáci pokusili o odkryv nálezště. Sředověká hra Drveník neměla chybu a závěrečné vystoupení skupiny Styrke nás

zavedlo do tábora Velkomoravanů, ukázalo způsob života, oblékání, a hlavně boj Velkomoravanů s Vikingy. Ještě jsme se prošli po lokalitě a tím završili naše seznamování se s životem předků.

AKCE DEVÁTÝCH TŘÍD ZA VOLBOU POVOLÁNÍ

Dne 4. 10. 2018 se vycházející žáci naší školy v počtu 28 žáků zúčastnili XXII. Veletrhu vzdělávání v Hodoníně, kde vystavovatelé středních škol podávali zájemcům z řad žáků, rodičů i učitelů, informace týkající se dalšího vzdělávání po ukončení základní školní docházky. Žáci si zjišťovali studijní možnosti na gymnáziích, středních odborných školách, odborných učilištích a praktických školách. Stejně jako každý rok zde byli i zástupci z Úřadu práce v Hodoníně. Dopoledne strávené na veletrhu bylo příjemně kulturním vystoupením i předváděním rukodělných činností žáků středních škol a učilišť. Akce se zdařila a mnozí žáci zde našli směr dalšího profesního rozvoje.

PROJEKT 72 HODIN

Již třetím rokem se zapojujeme do celorepublikové dobrovolnické akce Projekt 72 hodin. S našimi školními projekty „Čtvrtáci pomáhají přírodě“ a „Pátáci pomáhají přírodě“ jsme se vydali vyčistit naše okolí. Tuto akci jsme spojili s návštěvou sběrného dvora, kam jsme nasbíraný odpad odevzdali. Za odměnu jsme se mohli zvážit na mostové váze. Naše celková hmotnost byla 2 440kg.

DRAKIÁDA

Babí léto bylo v plném proudu a my jsme chtěli využít poslední teplé podzim-

ní chvíly. Vítr foukal tak akorát, takže ideální počasí pro naši drakiádu. Na obloze se vznášelo přes 30 draků, které jsme na závěr odměnili. Diplom si odnesli žáci za tyto kategorie: Martin Janás, 2.A, za nejhezčího draka, Lucie Slováková, 4.A, za nejdéle létajícího draka, Matyáš Prášek, 2.A, za nejvýše létajícího draka, Anna Holčíková, 5.A, za nelétajícího draka, Filip Miškeřík, 4.A, za nejzamotanějšího draka.

SVĚTLUŠKOVÝ PRŮVOD

První listopadový den se již jako každoročně konal světluškový průvod. Světlušky tentokrát začínaly svůj pochod od obecního úřadu, kde si nejdříve mohly prohlédnout vyřezávané dýně. Průvod pokračoval kolem pekárny a Psí uličkou směrem k nově zrekonstruovanému kulturnímu domu. Aby se světluškám lépe pochodovalo, tak jim k tomu místní rozhlas vyhrával známé melodie z dětských pohádek. Po cestě několik světlušek poztrácelo svoje lampiony, protože foukal velmi silný vítr. Přesto do cíle dorazili všichni. U kulturního domu následoval krátký kulturní program. Vystoupily děti z mateřské i základní školy se svým nacvičeným pásmem. Pro děti bylo připravené překvapení v podobě ohňostroje, na který se všichni těšili, ale z důvodu silného větru se nemohl uskutečnit. Děti přišlo opravdu hodně, ať už to byly děti z mateřské školy nebo už ty větší – školáci. V početném průvodu šli také tatínci a maminky, řapala malá batolata a v kočárcích pospávala miminka, jejichž kočárky byly také osvětleny lampiony. Po skončení průvodu se mohli jít všichni podívat do školy na halloweenskou výstavu dětí ze školní družiny. Akce se vydařila, těšíme se opět na příští rok.

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

Ve středu 14. 11. 2018 navštívili žáci 1. stupně naší ZŠ divadelní představení „Sněhová královna“ ve Zlíně. V osm hodin všichni nasedli do tří autobusů a kolem deváté hodiny jsme byli na místě. Pak si děti v klidu posvačily a nakoupily v místním bufetu nějaké pamlsky. V 10 hodin začalo divadelní představení. Bylo to zpracování klasické pohádky H. Ch. Andersena, kde se dobrosrdečná Gerda vydává zachránit svého přítele Kaje, kterého unesla Sněhová královna. Divadelní představení bylo velmi hezky zpracované. Moc dobře a rychle byly řešeny výměny kulís, které herci jen zvedali z podlahy nebo je sklápěli. Vzneseně a majestátně na scénu nastupovala královna se svým doprovodem. Celé představení bylo prokládáno zpěvem a doprovázeno hudbou i světelnými efekty. Dětem se nejvíce líbily vtipné scény: rozhovor Kaje s Gerdou a babičkou v domečku, setkání Gerdy s havranem a přepadení Gerdy loupežníky. Celkově byla pohádka moc hezky zpracovaná a už se všichni těšíme na další divadelní představení.

BIBLE A MY

Velmi úspěšně naši základní školu v dosavadním průběhu této soutěže reprezentovala žákyně devátého ročníku Marie Okénková, které se podařilo svými výbornými výkony probojovat až na celostátní kolo do Brna (březen 2019).

ÚSPĚCHY NAŠICH ŽÁKŮ VE SPORTOVNÍCH SOUTĚŽÍCH

SAZKA OLYMPIJSKÝ VÍCEBOJ – REPUBLIKOVÉ FINÁLE – BRNO

Zuzana Čajková vybojovala 21. místo v republikovém finále ve víceboji získala 7

235 bodů. Celkem v této věkové kategorii startovalo 72 nejlepších dívek z celé ČR. Zuzka se na republikové finále probíjela již podruhé a opět svými výbornými výkony vzorně reprezentovala naši základní školu. Děkujeme za reprezentaci a gratulujeme k dosaženým sportovním výsledkům.

PŘESPOLNÍ BĚH – ŠKOLNÍ KOLO

Dne 10. 9. 2018 proběhlo školní kolo přespolního běhu pro žáky I. a II. stupně. Závodnice a závodníci byli rozděleni do třech věkových kategorií. Celkem se do soutěže zapojilo 148 chlapců a dívek. Všem závodníkům děkujeme za aktivní účast a medailistům jednotlivých kategorií gratulujeme.

Kategorie I., 1. - 3. ročník: Dívky: 1. Kolajová Aneta, 2. Jandová Hana, 3. Smrčková Aneta, Chlapci: 1. Pinkava Matěj, 2. Čupera Jakub, 3. Pacht Richard.

Kategorie II., 4. - 5. ročník: Dívky: 1. Janků Adéla, 2. Krausová Barbora, 3. Čajková Daniela, Chlapci: 1. Valášek Adam, 2. Slovák Adam, 3. Čambal Robin.

Kategorie III., 6. - 7. ročník: Dívky: 1. Rausová Michaela, 2. Krausová Tereza, 3. Slováková Karolína, Chlapci: 1. Rumíšek Martin, 2. Procházka Vít, 3. Lipár Lukáš.

PŘESPOLNÍ BĚH

– OKRESNÍ FINÁLE – HODONÍN

V další atletické soutěži se naše základní škola stala 3. nejlepší školou okresu Hodonín (13 startujících škol). Nej kvalitnější výkon podalo družstvo starších děvčat, které ve své věkové kategorii obsadilo pěkné 2. místo.

ZÁTOPKŮV PŮLMARATON

– HROZNOVÁ LHOTA

Letošní již 22. ročník této tradiční sportovní soutěže byl opět velmi úspěšný pro naše sportovce, když po roce snažení a tré-

ninku zaslouženě zvítězili a získali tak titul nejlepší vesnické školy okresu Hodonín.

ZÁTOPKOVA PĚTKA

– HROZNOVÁ LHOTA

V pátek 5. 10. proběhl v Hroznové Lhotě již 21. ročník štafetového běhu, který přinesl kromě krásného podzimního počasí i výborné sportovní výkony. Štafeta našich chlapců a děvčat vybojovala krásné 1. místo.

MEZINÁRODNÍ TURNAJ

– POLSKO

Jubilejní desátá návštěva družebního města přinesla opět spoustu radosti pro naši základní školu. Děvčata srdnatě bojovala v mezinárodní konkurenci pěti týmů a po třech vítězstvích a jedné porážce obsadila pěkné druhé místo. Ještě o něco lépe se vedlo chlapcům, kteří bez jediné prohry zaslouženě vyhráli a mohli tak převzít cenný pohár pro vítěze.

STOLNÍ TENIS

– OKRESNÍ FINÁLE – HODONÍN

Družstvo našich starších děvčat nepoznalo v kvalitní konkurenci šesti základních škol hořkost porážky a zaslouženě vybojovalo 1. místo. Krásně je svým výsledkem doplnily mladší dívky, které obsadily 3. místo.

PLAVÁNÍ – OKRESNÍ FINÁLE

– RATÍŠKOVICE

Děvčata a kluci naší základní školy vzorně reprezentovali i na okresním finále v Ratíškovicích, kde při plaveckých soutěžích vybojovali v nejmladších věkových kategoriích chlapců a dívek dvě druhá místa.

FLORBAL – OKRSKOVÉ KOLO

– VELKÁ NAD VELIČKOU

Dne 13. 11. proběhlo ve Velké nad Veličkou okrskové kolo ve florbalu mladších

chlapců. Družstvo našich žáků podalo ve všech utkáních výborné výkony. Tým v pěti zápasech (Lipov, Blatnice pod Svatým Antonínkem, Kuželov, Hroznová Lhota, Veselí nad Moravou) nepoznal hořkost porážky a zaslouženě postoupil do okresního finále.

NOHEJBAL – OKRSKOVÉ KOLO – STRÁŽNICE

Kvalitní výsledek zaznamenali naši chlapci již tradičně v nohejbalu trojic, kde mladší družstvo obsadilo 1. místo a starší 2. místo.

Vedení základní školy děkuje žákyním a žákům za vzornou reprezentaci základní školy i obce a také všem, kteří se na přípravě všech uvedených akcí aktivně podíleli.

Pozvánka na plánované akce:

Vánoční tvoření – středa 12. 12. 2018
od 15 do 18 hodin v jídelně základní školy.

Ples základní školy – pátek 1. 2. 2019
od 19 hodin v sále KD Velká nad Veličkou.

Velická latka (21. ročník) - čtvrtek 21.
3. 2019 od 8 do 14 hodin ve sportovní hale.

Mladé Horňácko (47. ročník) - neděle
7. 4. 2019 od 14 hodin v sále KD Velká nad Veličkou.

Příměstský tábor – na období letních prázdnin budeme pro děti ve věku od 6 do 15 let připravovat příměstský tábor. Konkrétní obsah aktivit a termín konání akce přineseme v dalších číslech zpravodaje.

*František Frýdecký,
ředitel školy*

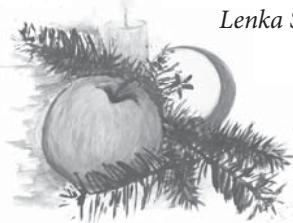
První adventní neděle

byla pravděpodobně zkouškou velické-
ho ledového větru, ve které jsme myslím
obstáli. Sobotní spokojenost nad úhledně
postavenými stánky a zvládnutí všech vel-
mi náročných příprav vystřídalo nedělní
ráno, kdy byly všechny stánky rozmetány.
Vypadalo to, jako kdyby v sobotní noci na-
stoupila demoliční parta, velká část stánků
byla rozbita. V neděli ráno následovalo
rychlé rozhodnutí přesunout akci do kul-
turního domu, uklidit rozbořené stánky
a připravit vše pro rozsvícení vánočního
stromku před kulturním domem. Na všem
se podíleli zaměstnanci obecního úřadu a
pár nadšenců, kteří ještě dlouho poté na-
hřívali svá prokřehlá těla. Nakonec toto
rozhodnutí uvítala většina návštěvníků
této akce, protože nepřízeň počasí přetrva-
la do nočních hodin. Připravený program
jsme mohli shlédnout v teple kulturního
domu, kde jsme si mohli vychutnat připra-
vené nápoje a tradiční vánoční pokrmy.

Poprvé jsme měli možnost jíst pupáky o
pokojové teplotě a ne zchladlé mrazem.
Také u prodejních stánků se nám poprvé
netřepaly zmrzlé ruce při výběru drob-
ností k ozdobení vánočního stromku či
jiných vánočních dekorací. Po programu
následovalo rozsvícení vánočního stromu
nově před kulturním domem a tradičně
před obecním úřadem. Nově byl umístěn
betlém před kulturní dům a již tradičně na
kostelní schody. A ptáte se, kde je Ježíšek?
Jeho čas teprve přijde a potom bude ulo-
žen do jesliček.

Přejeme Vám krásný a láskou nasycený
advent.

Lenka Slováková

Ohlédnutí za rokem 2018 na Kulturním domě ve Velké nad Veličkou

Rok 2018 je pro Kulturní dům i pro mne osobně rokem nula. Sžívám se s novou rolí a poznávám kulturní chuť Veličanů z různých pohledů. Přestože by Kulturní dům měl plnit svou funkci nejen pro obyvatele Velké nad Veličkou, ale celého Hornácka i vzdálenějších obcí, bude pro mne spokojenost Veličanů na prvním místě.

Přestože jsem byla opakovaně varována, že ve Velké nic jiného než folklor nefunguje a nebude o to zájem, jsem ráda, že se mi podařilo zrealizovat mnoho akcí, které byly úspěšné. Předně lze zmínit divadelní představení ochotníků z Vracova, Lipova, ale i profesionální divadelní představení v hlavní roli s Pavlem Trávníčkem sklidily od diváků velký aplaus. Velmi pozitivní ohlasy dostly rovněž koncerty kapely Jelen, Lacza Decziho a Petra Bende, spolu se kterým vystoupil i dětský sbor z Velké nad Veličkou.

Velmi oblíbené jsou rovněž pravidelné workshopy pořádané v prostorách kulturního domu a také taneční kurzy, které navštěvuje 22 párů.

Naopak se uskutečnilo několik akcí jejichž divácká návštěva byla nízká. Někdy se jednalo o špatné načasování (koncert Hanky Kosnovské a Veroniky Hložkové) jindy o špatný odhad chutě diváků (program ke 100. výročí založení Československa). Samostatnou kapitolou je pak návštěvnost rockových zábav pořádaných v prostorách kulturního domu.

Snažím se samozřejmě zachovat i folklorní akce, které mají ve Velké dlouhou tradici. Fašanek i Mikulášská beseda u cimbalu jsou hojně navštěvované. Naopak Pochovávaní basy příliš diváků nepřitáhlo, a to ani z řad samotných folkloristů a stojí za zvážení, zda by

nebylo vhodnější tuto akci, která se koná již tradičně v úterý, spojit se sobotním programem Fašanku. Největším zklamáním však pro mne bylo Hodové zpívání, kde organizátoři připravili velmi zajímavý program, který měl přitáhnout veřejnost a umožnit obnovit ve Velké tuto akci, ale v obecnstvu seděli převážně účinkující. Těto akce se rovněž zúčastnilo málo folkloristů a velických patriotů.

I po roce fungování se stále setkávám s konstatováním veřejnosti, že se o některé akce nedověděli. Využívám při prezentaci akcí všechny dostupné prostředky (webové stránky, facebook, plakátovací plochy, obchody, vývěsky na kulturním domě i u obecního úřadu, hlášení rozhlasu, Velický zpravodaj a v několika případech i rozhlasovou reklamu) a je tedy na vás potenciálních diváků, abyste si pro vás nejpohodlnější cestu k informacím našli.

Ze všech těchto úspěchů i neúspěchů se musím v budoucnu poučit a výběr programu více uzpůsobit zájmu a chuti diváků a jejich časovým možnostem. Jsou to věci, které pro mne jsou nové, stejně jako je „nový“ Kulturní dům.

Budu ráda za jakékoliv podněty a připomínky ze strany veřejnosti, ať už na konkrétní akci nebo na organizaci stávajících akcí, které přinesou větší zájem o akce na Kulturním domě, a které „naučí“ Veličany na kulturní akce ve Velké opět pravidelně chodit. Kulturní dům ve Velké není ve většině případů schopný konkurovat obdobným zařízením např. v Uherském hradišti, Strážnici či Uherském Brodě, ale myslím, že mohl zajistit dostatečné kulturní vyžití a široké spektrum kulturní nabídky pro všechny občany ve Velké.

Sona Pachlová

Nahlédnutí do činnosti velických hasičů v roce 2018

Blíží se konec roku a proto mi dovolu- te přiblížit Vám celoroční činnost Sboru dobrovolných hasičů Velká nad Veličkou. První letošní akcí, kterou jsme uspořádali, byl tradiční Hasičský ples. Ten letošní se konal v krásném prostředí nově zrekon- struovaného kulturního domu. Všichni hosté se dobře bavili a domů odcházeli až v časných ranních hodinách. Doufáme, že i ten příští, který se bude konat 19.01.2018, bude stejně úspěšný a my Vás na něj srdeč- ně zveme.

V březnu se konala halová soutěž mla- dých hasičů Velická hala 2018, letos již 10 ročník. O nejlepší umístění v kategoriích mladších a starších žáků bojovalo celkem 41 družstev. Nejlépe si s disciplínami šta- feta dvojic, štafeta 4 x 60m a uzlová štafeta poradili starší žáci z Vacenovic a mladší žáci z Ratíškovic. Ani domácí družstva se v nabitě konkurenci neztratila a vybojovala 10. a 14. místo.

Duben je u hasičů spojený se svátkem sv. Floriána a hasičskou poutí na Sv. Hos- týn, které se každoročně účastníme.

V květnu jsme se ve velickém kostele sešli na mši svaté za živé i zemřelé hasiče. Také se nám rozjel kolotoč soutěží okres- ní ligy v požárním útoku Grand Prix Ho- donín 2018. Letos jsme v této lize měli zastoupení pouze v kategorii mužů, kdy naše družstvo vybojovalo 2x první místo, 1x druhé místo a 3x třetí místo. V celko- vém součtu ligy to stačilo na nepopulární „bramborové“, tedy čtvrté místo. Soutěžní tým se účastní i soutěží v okresech Uher- ské Hradiště, Břeclav a také i na Slovensku. Vrcholem sezóny byla pak soutěž „O pu-

tovní pohár VŘSR 2018 v obci Široký Důl. Jedná se o jednu z nejprestižnějších hasič- ských soutěží v ČR a každý rok se jí účastní kolem 200 družstev.

Nejen družstvo mužů reprezentuje ve- lické hasiče na soutěžích, ale také dvě sou- těžní družstva mladších a starších žáků. Obě družstva se účastní Velké ceny mla- dých hasičů okresu Hodonín, která čítá celkem 11 soutěží. Děti dále v kroužku mladých hasičů získávají spoustu užitečných vědomostí a zkušeností.

Na konci srpna proběhla na velickém náměstí soutěž v požárním útoku. V kate- gorii mužů letos poprvé soutěž nesla ná- zev „Memoriál Pavla Tomčaly“. Kategorii žen zůstal název „O putovní pohár sta- rosty obce“. Soutěže se zúčastnilo celkem 23 soutěžních družstev, z toho 9 družstev žen. V kategorii žen si s požárním útokem nejlépe poradily hasičky z Kuželova, které s časem 20,17 s vybojovaly 1. místo. Mezi muži nejlépe zvládl svůj pokus tým ze Slo- venska - Skalica Schaeffler a za čas 18,63 s si z velického asfaltu odvezl putovní pohár Memoriálu Pavla Tomčaly.

Součástí soutěže byla i ukázka disci- plín ze soutěží „Železný hasič“. Jedná se o soutěž jednotlivců v silových hasičských disciplínách ve formátu TFA – nejtvrdí hasič přežije. Tuto disciplínu a její ná- ročnost si mohli vyzkoušet i sami diváci. Nejen vzhledem k úspěchu této ukázky jsme se rozhodli uspořádat příští rok sou- těž „Železný hasič“ Velká nad Veličkou, na kterou se můžete těšit poslední květnovou sobotu na náměstí. Tyto soutěže získávají v poslední době velkou oblibu nejen u divá-

ků, ale i u samotných hasičů. Také ve Velké máme několik sportovců, kteří se těchto soutěží pravidelně účastní. V mládežnických kategoriích jsou to David a Lukáš Lipárovi, za děvčata pak Michaela Maňáková. V kategorii mužů náš sbor reprezentuje Zdeněk Maňák ml. Všichni jmenovaní se této disciplíně věnují poměrně krátce a zatím především sbírají zkušenosti. Nicméně už i úspěchy mají za sebou, tím největším je 2. místo Zdeňka Maňáka ml. na soutěži TFA v Kostelanech.

Naše činnost není jen pořádání soutěží a kulturních akcí, ale i pomoc spoluobčanům, nejen při požárech, ale i při různých živelných pohromách či technických záležitostech. Územní působnost výjezdové jednotky není jen ve Velké nad Veličkou, naše jednotka zasahuje i v okolních obcích a je

součástí Integrovaného záchranného systému ČR. Aktivně se účastníme i dalších akcí ve Velké, jako jsou např. Hornácké slavnosti, Ozvěny Hornácka, Dětský den, Mikulášská nadílka, atd. Sbor má aktuálně 68 členů, z toho je 28 dětí. Naši členové jsou aktivní nejen ve Velké nad Veličkou, ale i na okresní a krajské úrovni.

Závěrem chceme poděkovat všem z Vás, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojujete do činnosti SDH, nebo jakkoliv jinak podporujete velické hasiče. Zvláště pak našim sponzorům a především Obecnímu úřadu Velká nad Veličkou.

Přejeme Vám příjemné prožití nastávajících vánočních svátků a hodně zdaru v roce 2019.

*Za SDH Velká n. Vel.
Zdeněk Janků, jednatel*

Před 70 lety:

6. září 1948 zemřel Jan Bureš, ředitel národní školy ve Velké, kronikář a knihovník obce Velké a byl dne 8. září 1948 na velickém hřbitově uložen.

5. prosince 1948 postaven na náměstí před školou vánoční strom republiky.

Dne 9. prosince 1948 zemřel zdejší obvodní lékař MUDr. Bohuš Pěnička (nar. 1888), rodák z Velké Bystřice na Valašsku, jenž přišel do Velké z Rychvaldu v roce 1938. Bydlel na „Huménkách“ v domě číslo 457. Ke zpopelnění byl odvezen do Mor. Ostravy.

(z obecní kroniky)

Méně je někdy více

Vážení a milí,

čas vánočních příprav je v plném proudu a tak více než kdy jindy je možné se opět nechat inspirovat několika tipy na cestě k bezodpadovosti a dát tak vánoční dárek i naší planetě Zemi.

Začneme u vánočního stromku. Výroba a likvidace umělého stromku je velkou ekologickou zátěží. Živý stromek rostlý od semínka přinese za těch asi 10 - 15 let růs-

tu jistě více pozitiv pro životní prostředí. Nejlepší volbou je stromek z prořezu od lesníka přímo z lesa co nejbližší domova. Na vánoční dekorace se místo stromku dají využít jen větve jehličnanů. V některých rodinách existuje krásná tradice, kdy se zakoupí, nebo vypěstuje stromek v květináči a pak se po svátcích vysadí. To však má svá pravidla, která je třeba dodržet, aby stromek naše počínání přežil.

Na krásně prostřenou vánoční tabuli můžeme použít látkové ubrusy i ubrousky místo papírových, přírodní dekorace místo umělých, svíčky z včelího vosku místo parafinových a pod. PF-ka a různá vánoční přání lze vyrobit z již použitých materiálů a dát jim tak druhý život. Nebo využít elektronickou poštu či sms přání. Dárky k Vánocům patří. Já místo papíru balím dárky do látky (stará nevyužitá metráž), a do vyrobených dárkových tašek ze starých kalendářů, nebo nadekorovaných krabic. Stuhý používám látkové či přírodní provázek. Vše znovu použitelné. Zdobím přírodninami a jmenovkami z použitého kartonu nebo papíru. Vlastnoručně vyrobený a krásně zabalený dárek je milý způsob obdarování.

A je zde nákup na vánoční hody. Nakupujeme tak, abychom vše spotřebovali a nic nevyhodili. Méně je někdy více. Nakupujeme do látkových tašek. Vyhneme se co nejvíce obalům z plastu. Sáčky látkové, ze síťoviny či ušité vlastní mějme vždy po ruce. Mnoho ovoce i zeleniny obal vůbec nepotřebuje a můžeme ho dát do nákupního koše bez obalu. Nakupujeme raději ve skle než v plastu a plechovce. Nebo využijme vlastních zásob domácích štáv, zavařenin a marmelád atd. Podpořme nákupem lokální výrobce. Můžeme také využít nabídku bezobalových obchodů, kde nám vše naváží do vlastních nádob, sáčků a obalů jako za starých časů našich prarodičů. Tyto obchody najdeme např. ve Veselí nad Moravou, Uherském Hradišti i jinde. Kompostujme nebo využijme možnosti sběrného dvora (vánoční stromek bez ozdob).

Vánoční ozdoby nás baví. Krásně vyzdobený byt i dům plný světýlek a dekorací k zimním svátkům dnes neodmyslitelně patří. Pokud rádi měníte barvy i styl dekorací a tyto se vám pak doma hromadí, můžete je již po letošních vánocích vytrdit a poslat dál. Třeba na některé z našich akcí. Letos jste na akcích Vánoční ladění a Uklidme si dům darovali opravdu mnoho krásných věcí a vánočních ozdob. Mnohé jste si také odnesli a nemuseli tak kupovat nové. Tomuto způsobu se říká ekonomika daru. Nakupování bez peněz je zábavné, motivující, šetrné a pomáhající. Vánoční ozdoby, hračky a dětské oblečení udělají radost také v sociálně slabších rodinách a nemocným dětem. Věnovali jsme je Charitě Veselí nad Moravou. Charita Strážnice od nás převzala ostatní věci, které po akci zůstaly. Jsou věnovány lidem v nouzi.

Uklízíme šetrně? Před Vánoci či po Vánocích využíváme klidnější zimní čas k většímu úklidu. I ten lze provést s větším ohledem k životnímu prostředí. Ale o tom zas někdy příště.

A co je nejdůležitější? Láska, zdraví, vzájemnost a vděčnost za hojnost, ve které žijeme.

Těším se na Vás i v příštím roce při akcích Uklidme Velkou, Uklidme si dům a Vánoční ladění. Děkuji za podporu a spolupráci Obecnímu úřadu a paní Soni Pachelové. Děkuji také Vám všem, kteří jste na tyto akce přišli a pomohli tím mé nápady uvést v život.

Krásné Vánoce a hodně štěstí a zdraví v novém roce Vám přeje Jana Lipárová.

O velické honitbě, myslivosti a o tom, co pro nás všechny znamená

Vážení občané, členové Honebního společenstva Bozatin a všichni přátelé myslivosti,

je tomu již téměř rok a půl, kdy se v médiích objevila informace o prvním výskytu afrického moru prasat na našem území. Na jedné straně vypukla obrovská mediální kampaň a senzace, která se postupem času vytrácela a zájem novinářů postupně opadnul, na straně druhé započal koloběh systematických opatření, jak šíření nákazy zabránit. V České republice nebývá zvykem tak rychlá reakce orgánů statní správy, v tomto případě, snad i díky velké hrozbě dalšího šíření a možnosti přenesení nákazy na průmyslové chovy prasat, proběhly veškeré kroky v krátkém časovém sledu a s nevídanou precizností.

A právě zde bylo krásně vidět, jak důležitou úlohu má česká myslivost. Málo z nás si dokáže představit, kolik práce a úsilí věnovali myslivci při vyhledávání a likvidaci uhynulých kusů černé zvěře v zamořené oblasti. I díky jejich práci se podařilo šíření nákazy zastavit a veterináři tak mohli dne 26. listopadu tohoto roku zrušit zákaz vstupu do lesů, polí a na polní cesty v okolí Zlína a zároveň skončilo vymezení takzvané vysoce rizikové oblasti o rozloze necelých 90 kilometrů čtverečních východně od Zlína.

Myslivost je především o celoroční práci a péči o zvěř. Má-li být honitba zdravá a stavy zvěře v udržitelných mezích, je potřeba, aby v honitbě hospodařili lidé, kteří mají zájem o myslivost a přírodu, dokáží přinášet a ne se obohacovat na úkor životního prostředí. Každý den, kdy nemá honitba řádného hospodáře, se negativně

projeví na jejím stavu. Nesmíme proto dovolit, aby několik málo osob neustále poškozovalo zájmy celé naší honitby i přesto, že svůj vliv na chod v honitbě ztratili právě díky svému nekompetentnímu jednání.

Čeká nás hodně práce, a to především ve vztahu k udržení stavů drobné zvěře. Inspiraci můžeme najít ve vedlejší javornické honitbě, kde v tomto suchém období vznikají zásluhou myslivců přírodní jezírka, která jsou velmi důležitá pro zadržení cenné vody v krajině. Regulace stavů černé a dančí zvěře je neméně důležitým faktorem pro zachování vzájemné symbiózy mezi zemědělci a myslivci. Dnes a denně slýcháme, jak se obec nestará o to či ono. Je přece ale na nás všech, kteří jsme členy různých spolků, abychom svojí aktivitu směřovali k rozvoji obce a to především k práci s dětmi, kterým můžeme předat své znalosti a také vztah k naší honitbě a ukázat, že svět kolem nás nejsou pouze sociální sítě a „vševědoucí internet“.

Honitba patří všem, kteří mají vztah k přírodě, a dokáží pochopit jak křehká je rovnováha ekosystému. Jsme národ houbařů, turistů, ale i nadšených sportovců, my všichni se spolu s myslivci dokážeme podělit o místo v honitbě. Zamrzí snad jen pohled na bezohledné motorkáře, často na strojích bez registračních značek, zablácených od hlavy až k patě, kteří nerespektují absolutně nic a bezohledně ničí vše okolo. Pro takové v naší honitbě místo opravdu nemáme.

Nastalo zimní období příznačné pro konání společných lovů. Prosím všechny, kteří narazí na takovouto mysliveckou akci, aby dbali upozornění organizátorů.

Nezabíráme si honitbu jen pro sebe, ale v daném okamžiku při neuposlechnutí výzvy může docházet k velmi nebezpečným situacím. Snažme se tedy vzájemně respektovat.

V neposlední řadě bych chtěl jménem svým a jménem výboru HS Bozatín poděkovat všem členům Velického mysliveckého spolku, zástupcům obce Velká nad Ve-

ličkou a Vám všem, kteří jste nás podpořili letos, ale také v letech minulých a to právě v nelehké situaci, ve které se naše honitba ocitla. Přeji Vám do nového roku 2019 především hodně zdraví, od kterého se vše odvíjí, a ostatní problémy jsou ve srovnání s ním pouhé malichernosti.

*místostarosta Honebního společenstva
Bozatín Ing. Stanislav Čajka*

Zvykoslovné tradice v adventním čase (vzpomínky na dobu předvánoční a vánoční)

Co je to vlastně advent? Advent je čtyřtýdenní přípravné období před vánočními svátky, které je ve znamení pokání a očekávání příchodu Mesiáše. První neděle adventní je v římsko-katolické církvi považována za počátek nového liturgického roku. Advent začíná koncem listopadu, kdy de facto končí obvykle hospodářský rok, potom následuje lidské rozjímání spojené s určitým pokáním. V půstu, čili adventu se nezpívalo, nekonaly se zábavy, svatby a jiná veselí. Ba ani mládenci nechodili na besedy za svými děvčaty. O dodržování těchto obřadních zákazů se starali představení obce, ve Velké kupř. pudmistr, uječek Rumíšek. Advent probíhal ve skromnosti. Dokonce i oblečení lidí se vyznačovalo pochmurností, kupř. v oblečení žen převážovala barva černá, většinou se na hlavě nosily černé šátky i černé vlňáky. Advent končil na Štědrý den.

Pro mne, tak jako pro mnohé z Vás ode mne o něco starší Veličany, a pro Vás, mé vrstevníky, znamenal advent předně pojem RORÁTY. Roráty, to byla doba adventní, pro mne snad radostná předvánoční, snad i ztrpčující. Ztrpčující v tom smyslu, že moje babička a maminka byly

velice zbožné duše. A my jsme je museli následovat. Doma nás bylo sedm synů, z toho tři ministranti. Co tedy pro mne adventní roráty znamenaly? Znamenaly to, že jsem musel v půl šesté vstávat, jiné děti ještě spaly, a my s bratry hore a do zimy. Tenkrát nebylo ústřední topení, ani plyn. Vstávalo se do mrazivého rána. Než maminka vyhrabala popel od večerního topení, než nachystala tenké třísky či fašiny, vložila je do šporhelta a zapálila, než začal jasný plamen rozesílat tepelný jas, to už jsme se museli umýt, obléci a pospíchat do kostela. Byli jsme přece ministranti, podle rodičů jsme měli být i zbožní. A tak jsme museli každé ráno, zima – nezima, mráz – nemráz, skrčení ponáhlat do kostela. Venku mrzlo, mnohdy – 6 až – 9 stupňů, někdy více, jindy méně.

Po ušlapané pěšince ve velické Adamovské uličce nám vrzal pod nohama mráz, uši i nos omrzal a my jsme šlapali, ba přímo indiánským pochodem utíkali do kostela, abychom se v Božím chrámě trochu ohřáli, přestože se před těmi padesáti a více lety v kostele netopilo. Přiběhli jsme do sakristie, navlékli na sebe ministrantský hábit a už jsme s panem farářem, páterem Václavem

Imrichem Hlavatým, šli k oltáři.

A po mši, promrzlí, zase utíkali domů. Ani snídaně nám nechutnala. A pak rovnou do školy.

RORÁTY, to je první a nejzkušenější vzpomínka na advent. Samozřejmě, že byly pro nás i veselejší a zábavnější adventní chvíle, které jsme spojovali s řadou lidových zvyků.

Mezi ně, vezmu-li to postupně, patřilo i věření vztahující se k sv. Ondřeji (30.11.). Děvčata v tento den natrhala třesňové větvičky, z nichž pak na Vánoce věštila, zda se v příštím roce vdají. Podmínkou však bylo, že se na sv. Ondřeje budou postit. Obdobné věření spojované i s dobrým zdravím se vážalo ke sv. Barboře (4.12.). Když na Vánoce větvičky rozkvetly, byla naděje na vdávání.

Mezi největší a nejrozšířenější adventní obyčej se řadí mikulášské maškary a chození sv. Mikuláše po dědině a domech (6.12.). Dříve se za mikulášské maškary strojila převážně odrostlejší mládež nebo mladí ženáci. No a my jsme chodívali strašit ty menší. S nama chodíval Jarek Miškeřík, Jožka Čajků, chlapi Palasovi a moji bratři či Janek Šavarů. Jarek už tenkrát vlastnil tzv. startovací pistolku, kterou konkurenčním maškaram rád přikládal k obrácenému bílému kožuchu, na kterém se po výstřelu „zaskvěla černá skvrna“. Dnes též převažují školáci a studenti. Rovněž i masky se mění. Kdysi převažovaly masky zoomorfního charakteru, které znázorňovaly třeba medvěda, kozy, moráka, ba i vrány a čápy.

Velikou radost jsme na Mikuláše měli až ráno, to jsme utíkali k oknu a nahlédali, co nám sv. Mikuláš do přichystaných botů a papučí naložil. Obdarování bývalo významnou součástí Mikulášských zvyků. Babičky, ale hlavně křestní kmotřenky přinášely svým kmotřencům na Mikuláše

plno dárků, které jsme si potom vystavovali za okna, abychom se pochválili, co jsme od sv. Mikuláše dostali.

K dalšímu adventnímu zvyku se řadilo i chození LUCÍ (13.12.) po domech hospodářů. Lucky měly přes ramena přehozenou bílou plachtu, celou tvář měly nabílenou moukou. Masky přišly do domu, vůbec nemluvíly, jen peroutkami nebo husím křídlem ometaly přítomným ve stavení tváře a všechny předměty v příbytku. Za masky se oblékala děvčata, pod plachtou nosila dříve domácí kroj, později však byla oblečená „po pansku“. Ustlaným peřinám na posteli vtlačily dovnitř rožky a v poklidu odešly. V den sv. Lucie se nesmělo v domě příst. Jestliže Lucky předoucí ženu nachytaly, pobily ji po prstech a hánkách.

Největší radostí pro nás chlapce bylo těsně před a na tzv. buchtový den a pak i dopoledne na Štědrý den střelení z KARBIDEK. To jsme se předháněli komu karbidka, což byla plechovka s vrškem, dá největší ránu. Rodiče nám koupili trochu karbidu (nebo jsme si ho potají koupili u strojníka Jandy a strýčka Drábka na Huménkách), ten jsme vložili do plechovky, naplivali na něj, plechovku potom rychle uzavřeli víčkem. Napočítali jsme do deseti a pak přiložili hořící svíčku k dírci v dolní části (tu jsme po zavření plechovky ucpali palcem) a očekávali ranu – výstřel.

Ještě snad zmíním, že dospělí hospodáři vykonávali v adventní době různé domácí práce, ať již po dvoře, ve chlévě, stodole, vinném sklepě, hospodyně látky šatstvo, měchy, nebo vyšívaly, přádly či draly peří a v týdně před Vánocemi počaly připravovat vánoční dobroty. Všichni se už těšili na Štědrý den a štedrovečerní večeři.

I Štědrý den měl a má své kouzlo a to právě v dodržování mnoha zvyků a obřadů. Ale o tom až zase někdy jindy.

PhDr. Antonín Mička

Vánoce v době 1.republiky

Dbalo se na to, aby do Vánoc byly pokud možno všechny práce venku ukončené. Každý se na Vánoce těšil a dlouho před tím i potom si v sobě pěstoval tu sváteční pohodu. Stromeček býval nazdobený jablíčky, perníky i pozlacené čokoládové figurky nějaké byly, případně zabalené ořechy nebo cukr balený ve staniolu. Babička vzpomínala, že když byla malá, chodívaly s kamarádkama koledovat, ne ani pro koledu, ale aby se mohly podívat na nazdobené stromky, které bývaly v „panských“ rodinách a ten večer se nezastíraly okna záclonkami, aby se koledníci mohli potěšit aspoň přes okno.

Na buchtový den, to je den před Štědrým dnem, se pekly buchty a bábovky v peci, protože bylo potřeba napéci i pro koledníky. K buchtovému dni se vázala taková průpovídka, že kdo prý přijde ráno do toho domu, žena nebo muž, taková se budou v hospodářství rodit mláďata, hlavně u skotu. Jednou se nějak všichni umluvili, že si dáme pozor a ono to vyšlo, ten rok se narodila jalovička, ale myslím, že to bylo jen takové povídání pro zpestření všedního dění na dědině.

Na ten slavnostní večer se těšili všichni. Když jsme my děcka viděli, jak i naši rodiče bývali jiní, bylo to nezapomenutelné. Večeře začínala nějakou písničkou z kancionálu, kterou naši rodiče znali z paměti, chystal se stůl, potom byla modlitba. Všichni zasedli kolem stolu a proběhlo děkování za dary, které budeme o Svaté večeři požívat. První chod byla polévka z kyselého zelí, v ní se vařily hříbky a sušené švestky a také kus vepřového masa, obyčejné chrbtovica.

Druhý hlavní chod byla „fazula po hustu“ zasmažená a zase se v tom vařilo uzené maso.

Třetí chod byly pupáky, moučné jídlo, které se upeklo předchozí den z těsta jako ostatní buchty, ale byly to válečky těsta po celé délce plechu, jenže se musely ponakrajovat asi na třicentimetrové kousky, ale nedokrojily se, aby se potom lámaly. Na Štědrý den odpoledne se nalámaly na mísu, spařily se horkým mlékem a přikryté se nechaly nějakou dobu napářit. Pak se promíchaly s rozředěnými povidly a sypaly mákem a cukrem, přiměřeně se mastily převařeným máslem. Další jídlo byla vařená krupicová kaše s máslem a medem, následovalo vařené sušené ovoce, jablka, ořechy, sušené švestky. To bylo rozloženo na slaměnce nebo míse s obilím. Muselo se ochutnat ze všeho trochu.

To maso z kyselice ani z fazule se na Štědrý večer nejedlo, to až na Boží hod a to se dodržovalo. Vařilo se všeckého hodně, aby ještě nějaká část zbyla i na Štěpána.

Večeře byla ukončena modlitbou a poděkováním za všechno, co se v tom roku událo, za zdraví rodiny a prosba, aby i příští rok byl milostivý pro hospodáře a jeho rodinu i celé hospodářství. Krásná koleda, která se u nás nejčastěji zpívala

*Daj Pámbu večer veselý,
ponajprv pánu hospodárovi
a potom jeho manželce
a naposledy všeckej čeládce.*

Dárky pod stromečkem za našeho dětství nebyvaly, to přišlo až později, koledníci též vinšovali a zapadalo to do té nálady úplně posvátně:

Vinšujeme Vám šťastné a veselé svátky - Krista Pána narození, na statečku rozmnožení, co jsme si my od milého Pána Boha vyžádali, předně zdraví, pokoj svatý a po smrti nebeské království.

Druhý den vánoční se muselo do kostela (v Javorníku), to by nebyly svátky, vysluhovala se Večeře Páně a další den na Štěpána byla ořera. Chodilo se v šatkách konce dole - kolem stolu, který stojí uprostřed kostela. Byla to taková tréma, protože nejdřív šly děvčata, potom vdané a starší ženy, potom chlapci z pavlače a ukončili zase muži.

Na Štěpána ráno podávaly ženy mužům gatě a boty, aby mohli brzo jít hledat si novou „službu“. Pacholci, kteří byli ve

službě „vozili koláč“. Hospodyně upekla kulatý koláč, podobný jako svatební, ten se zavázal do bílé plachetky a měl-li pacholek rodiče, vezl ho s kamarády domů a potom se šlo do šenku, hospodář musel dát nějaký peníz, aby měl pacholek na útratu. Když byl ve službě spokojený, zůstal, nebo si našel službu jinde. To samé se zase opakovalo se služebními děvčaty na Nový rok.

*ze vzpomínek Evy Práškové,
roz. Šáchové (1922-2007)*

Houf

V jednom zářijovém popoledni přelétaly nad humnem skupinky několika černých ptáček. Křížovaly nebe zprava doleva a zleva doprava, jako průzkumné vojenské letky. Projevovaly se při tom velmi hlasitě, takže si jich člověk nemohl nevšimnout. Nalétávaly tak nízko, že se dalo spolehlivě určit, že se jedná o špačky. A svým skřehotavým povoláváním to jenom potvrzovaly.

Po chvíli relativního klidu se náhle strhl velký rámus, jaký se v přírodě běžně neslýchá. Od severu začali proudit špačci. Celý houf. Obrovské množství. Až nebe potemnělo. Postupně přistávali a sedali na větve stromů. V okamžiku obsadili každý centimetr čtvereční. Zabrali veškerý prostor korun listnatých stromů i keřů v humně, i větvoví vysokých smrků ve vzdálenějším sousedství. Kam oko dohlédlo, všude samý špaček. Vypadali jako šišky nebo jako jablka rostoucí vzhůru a obalovali doslova celý strom. A stále přilétali další. S obtížemi si hledali místo ke spočinutí, neboť žádné v dohledu již nebylo volné. Když se přesto některý pokusil vměstnat se na větev mezi sedící, spustilo to vlnu

ohlušujícího hašteření. Ptáci vyskakovali, mávali křídly a křičeli jako o život. Dotěra se pak ocitl na zemi. Tam se ale evidentně necítil dobře. Instinktivně vnímal možnost ohrožení predátorem, a tak záhy vzletl k novému pokusu. Takových potyček se odehrálo nespočet. Zanedlouho se vše urovnalo a každý měl svůj životní prostor. Dalo by se předpokládat, že se uspořádali nikoliv nahodile, jak by se mohlo na první pohled zdát, ale spíše podle jakési hierarchie, přičemž horní řady přináležely snad výše postaveným, neboť si je hájili s velkým úsilím.

Když se zklidnili, začala jejich siesta. Někteří nehnutě seděli, jiní si probírali a čechrli peří, a také si povídali. Humno a celý prostor, kam jen ucho doslechlo, se naplnilo tichým, ale výrazným bubláním, typickými skřípavými a skřehotavými zvuky. Na slunci se špačci nádherně leskli. Jejich černé peří s bílými skvrnkami na hrudi zářilo modrými, zelenavými a měděnými odstíny.

Asi po půlhodinovém odpočinku se náhle zcela ztišili. Nastalo úplné ticho. A

pak se událo něco opravdu zvláštního a nečekaného. Najednou, jakoby na povel, se opeřenci vznesli do výšky. Všichni vystartovali přesně v tomtéž okamžiku a v dokonalé synchronizaci se ubírali stejným směrem, šikmo vzhůru. Nedalo se určit, odkud impulz přišel. A špačci letěli, a letěli a letěli. Tisíce jedinců. A dohromady se chovali jako jeden organismus. Nádherná podívaná. Pohybovali se tak blízko, téměř nad hlavou, že šlo rozeznat jednotlivá péra roztažených křídel a hledět jim přímo do očí. Zrak měli soustředěně upřený směrem vzhůru. Dalo se slyšet šustění pírek a na tváři cítit závan vzduchu, který vířili mávajícimi perutěmi. Proud opeřenců nekončil.

Celé to přírodní divadlo trvalo přibližně 60 minut. Záplava odlétajících špačků, která potáhla celou oblohu, a kterou doprovázelo sotva znatelné šumění, nebrala konce. A člověk uprostřed toho dění může jen žasnout a připadá si malý, nicotný. Uvědomí si, že o tom, co v přírodě znamená „mnoho“, nemá ani ponětí. Dokonalá organizace a sounáležitost, tolik důležitá

pro přežití všech dohromady i každého jednotlivce, fascinuje. Možná by si lidé mohli vzít z těch opeřenců dobrý příklad. Drží pospolu a táhnou za jeden provaz. To jim skýtá velkou šanci na úspěšné přežití. Takovou jednotu jim, drobným tvorečkům, může druh homo sapiens jenom závidět.

Přesto však, že dnes pozorujeme v lidské společnosti trendy zcela opačné a člověk se odklání od tradiční pospolitosti, lze nalézt mezi chováním špačků a lidmi něco společného. I my se umíme v krizových situacích stmelit a vybojovat si například vytouženou svobodu. A pak je úžasné nepocházet se v centru dění takových událostí a zažít tu nezměrnou sílu a jedinečnost neopakovatelných okamžiků. Ať už třeba v Praze na Václavském náměstí či na Letné léta Páně 1989, kdy masy lidí tvořily významné historické události v dějinách, anebo také v našem humně jednoho zářijového popoledne, kdy se odehrál v mém přenosu jeden z překrásných zázraků přírody.

Hana Vachunová

Co lze vyčíst z volebních dat 2018

Z veřejně dostupných dat o volbách můžeme získat mnohem více poznatků, než jen počty hlasů pro jednotlivé kandidáty. Můžeme například nalézt podobnosti mezi jednotlivými volebními seskupeními.

- **Strany spoléhající na své disciplinované voliče.** Získávají 70% hlasů od voličů, kteří do urny vhodí zaškrtnutý lístek strany. Preferenčních hlasů dávají jejich voliči málo, málo jich taky

tyto strany získávají od jiných. Pokud je dostanou, soustředí se u jediné osoby. Tyto strany jsou semknuty (nebo jsou takto veřejností vnímány) kolem jedné jasně čitelné myšlenky. Ta ale nemá všeobecnou podporu. Proto je málo pravděpodobné, že by kdy zvítězily. Úspěch záleží na počtu věrných příznivců. Účinek preferenčních hlasů je minimální. Postupuje se zejména podle pořadí na lístku. Pokud hlavní

hrdina strany bude absentovat, strana přijde nejen o jeho hlasy, ale i podstatnou část věrných příznivců. Strany NV+KSC.

- **Strany spoléhající na několik jednotlivců.** Mají málo věrných, od nichž získají jen 40% hlasů, zato berou hodně preferenčních hlasů. Ty jsou rozděleny nerovnoměrně a většinu z nich získá několik málo osob (4). Je tu velký prostor pro uplatnění preferenčních hlasů. Absence některé ústřední postavy znamená citelný propad. Všeobecná podpora těchto stran je malá, nad vodou je drží jen těch několik osob. Strany ČSSD+VE.
- **Strany, u nichž hlasy od věrných a preferenční hlasy jsou v rovnováze.** Jejich poměr je asi 55:45. Preferenční hlasy jsou rozdělené rovnoměrně. Proto tu zdánlivě žádné význačné osobnosti nejsou. Jsou široce akceptovatelné a obvykle dosahují nejlepších výsledků. Absence kohokoliv stranu výrazně nepostihne. Strany ZRV+KDUČSL.

Tyto strategie získávání hlasů se vyjevily až po volbách. Pokud strany do voleb s nějakou strategií šly, tak s touto asi ne. Dále můžeme např. zjistit, že

- Neuspěly strany, které nepostavily plný počet kandidátů
- Neuspěly strany s nejvyšším věkovým průměrem
- Strany spoléhající na jednu osobu dosahují jen omezených výsledků
- Nové strany (NV,VELI,ZLZ) jsou méně úspěšné než ty, které se účastnily minulých voleb (KDU,ČSSD,KSC,-ZRV=„ANO“ roku 2014). Výsledek nových stran závisí na úspěchu jejich lídra. Ten je může vytáhnout k dob-

rému výsledku nebo naopak stáhnout dolů. To znamená, že nové strany jsou lidem vnímány především přes jeho osobu.

- Voliči ODS a TOP09, které se letos neúčastnily, dávaly hlasy zejména NV, méně ZRV.
- Strany neodhadly, jaké přízní veřejnosti se těší kandidáti na prvních místech nejvýhodnějších pro zvolení. Polovina jich vypadla. Nebyť zvýhodnění pořadí na listině, vypadlo by jich víc. Polovina byla tedy zvolena díky preferencím navzdory hůře volitelnému umístění. Minule to strany odhadly stejně špatně. Nejhorší ZRV, KDU.
- Asi polovina voličů odevzdávala hlasy za stranu, polovina dávala preferenční hlasy.
- Průměrný věk současných zastupitelů je o 9 let nižší, než minulých. 41 oproti 50.
- Občas je slyšet názor, že volby by byly spravedlivější, kdyby se nevolily strany, ale osoby. Výsledek by podle odhadu preferenčních hlasů pak byl: ZRV by dodalo pět zastupitelů, ČSSD a KDU po čtyřech, NV a VELI po jednom. Na úkor tří současných. Kandidáti ze zavedených stran by se prosadili na úkor kandidátů z nových. Tzn., že novým stranám se nedostává osobností.

Toto a více můžeme zjistit z dat dostupných na ČSÚ.

Pro připomenutí: NV=Naše Velká (M. Prachař), VELI=Veličané (T.Štefánek), ZLZ=Za lepší život (D.Prášek), ZRV=Za rozvoj Velké (P.Šmidrkal). ČSSD=ČSSD, KDU=KDUČSL, KSC=KSČ.

Tomáš Janoška

Úvaha nad nejstaršími dějinami Velké

Obvykle se uvádí, že Velká se připomíná v roce 1228 (WIKI, stránky obce) s odvoláním na darovací listinu velehradského kláštera. V této listině se uvádí jako majetek kláštera území hodící se k založení jedné vsi u Veliké (in xta Welika ad villam unam). Veliká však stejně dobře může znamenat řeku Veličku. Pokud by Velká roku 1228 již stála, bylo to v rozporu se skutečností, že krajina na pomezí Moravy a Uher byla v raném středověku pustinou (Lucká provincie). To dokládá listina uherského krále Ondřeje z roku 1217, která popisuje hranice pustého území Zakolcha (Skalicko a Strážnicko), které tvoří právě řeka Velička. Byla-li pustá snadno přístupná a úrodná oblast Strážnicka na dolním toku, tím spíše musela být pustá i hornatá oblast na horním toku. Uvádí se, že kolonizace podhůří Bílých Karpat začala nejdříve ve 30. letech 13. století. Do poloviny 13. století se také mezi Olšavou a Veličkou neuvádí žádná ves. V soupisu klášterního majetku z roku 1250 se Velká neuvádí. Připomíná se až v listině Boreše z Rýzmburka z roku 1264, v níž potvrzuje slib svého otce Bohuslava učiněný někdy před jeho smrtí kolem roku 1240. Bohuslav slibuje darovat velehradskému klášteru 12 lánů ve své vsi Velké (willa nostra Velika). Z listiny není zřejmé, zda willa nostra se váže k roku 1240 nebo až k roku 1264, čili zda Bohuslav slíbil 12 lánů ve Velké nebo 12 lánů bez bližšího určení a Boreš je umístil do Velké.

Existence Velké k roku 1228 je tedy málo pravděpodobná. Daleko pravděpodobnější je výklad, že Velká byla založena pány z Oseka (Rýzmburka) kolem 1250 při jejich kolonizační činnosti. Založi-

li Boršice (Boreš), Slavkov (Slavek, Bohuslav). Povolávali německé osadníky - Dolní, Horní, Suché Němčí (Suchov). Své území spravovali z tvrze ve Vlčnově, jejíž terénní zbytky jsou viditelné vedle školy. Založili nejspíše i Velkou. Na 12 darovaných láněch vznikla ves Závodí - levobřežní část Velké. Ta patřila klášteru, kdežto pravobřežní patřila světským majitelům.

Ta se postupně dostala do rukou drobnější šlechty, kterým byl klášterní díl pronajímán (Ulman z Velké). Okolo roku 1360 Velkou získal rod z Kravař, který klášterní díl roku 1447 odkoupil. Od té doby má Velká jednoho majitele. Památkou na velehradský klášter je pečeť obce - velehradská bazilika. Název obce není odvozen od velikosti, která nijak nepřevyšovala okolní vesnice, ale od řeky. Teprve v 15. století se o Velké hovoří jako o městečku.

Ostatní Hornácké obce jsou mladší. Připomínají se až ve 14. století. Dá se říci, že území na pravém břehu a horním toku Veličky bylo osídleno asi o 50 let dříve, než území na levém břehu a dolním toku, protože levý břeh se konsolidoval až po ustálení hranice koncem 13. století. To platí i pro Louku, která odvozuje svůj starobylý původ ze soupisu majetku staroboleslavské kapituly z roku 1046 (WIKI, stránky obce). V listině je uvedena lokalita Na Louce. To za důkaz existence obce může možná pokládat lokální národní buditel, ne však kritický čtenář. Z této listiny odvozuje svůj původ i Blatnice. Ta má lepší výchozí pozici, neboť Blatnice se v listině skutečně vyskytuje. Jedná se ale nejspíš o Blatnici u Jaroměřic nad Rokytinou. I ostatní lokality v listině se nachá-

zejí na Znojemsku. Blatnice u Jaroměřic se také odkazuje na tuto listinu a dokládá jí své stáří. Jestli i ostatní Louky u nás se odkazují na tuto listinu, není známo. Kandidáty na nejstarší obec na Hornácku by tedy měly být Velká nebo Suchov.

Všechny výše zmíněné skutečnosti je možno zjistit na internetu. Vzhledem k povaze tohoto zdroje je nutno k nim přistupovat s velkou rozvahou.

Pro opravdové velické patrioty by mělo být samozřejmostí navštívit kromě

jiného i místa spojená s historií obce. Na Velehrad se již asi každý dostal. Rodové sídlo pánů z Oseka, hrad Osek (Rýzmburk) se nachází poblíže stejnojmenného hornického města na hlavní trati mezi Ústím nad Labem a Chomutovem. Jeho zachovalé zříceniny se dochovaly v podobě z konce 13. a počátku 14. století. V oseckém klášteře jsou pohřbeni někteří členové rodu, z něhož pocházeli pravděpodobní zakladatelé Velké.

Tomáš Janoška

Mikroregion Hornácko

Mikroregion Hornácko je dobrovolným svazkem deseti obcí (Tasov, Lipov, Louka, Suchov, Velká nad Veličkou, Javorník, Nová Lhota, Kuželov, Hrubá Vrbka a Malá Vrbka) založeným k 1. 4. 1999.

V červenci 2016 se Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Hornácko (DSO) připojil k celostátnímu projektu Svazu měst a obcí ČR a na Hornácku tak vzniklo Centrum společných služeb (CSS). Jeho cílem je vytvořit pro vedení obcí zázemí, které by vedlo ke zkvalitnění a zefektivnění výkonu veřejné správy a veřejných služeb. Úkolem centra je na základě požadavků vedení obcí poskytovat potřebné a požadované služby v oblasti veřejné správy.

Během dosavadního fungování centra byl ze strany starostů obcí a vedení svazku největší zájem jednoznačně o dotační poradenství a o spolupráci v oblasti cestovního ruchu.

CSS zajišťuje pro členské obce DSO:

- **Dotační monitoring** – eviduje zásobníky projektových záměrů obcí a hledá možnosti jejich realizace za podpory dotačních zdrojů.

- **Dotační poradenství** – metodické vedení a spolupráce při zpracovávání projektových žádostí o dotace, podávání žádostí o dotace.
- **Projektové řízení** – po získání dotace kompletní administrace projektů. Podávání monitorovacích zpráv, žádosti o platbu, žádosti o změny v projektu, závěrečné vyúčtování projektů, práce v informačních systémech poskytovatelů dotací atd.
- **Realizace veřejných zakázek malého rozsahu** – zpracování kompletní zadávací dokumentace pro výběr dodavatelů/zhotovitelů, realizace průzkumů trhu, vyhodnocení nabídek apod., vždy v souladu s dotačními podmínkami.
- **„Právní poradenství“** – s podporou právní poradny SMO ČR zajišťuje centrum pro obce přípravu obecně závazných vyhlášek, přípravu právních dokumentů, přípravu vzorů smluv, zajištění odborných konzultací k aktuálním novinkám v legislativě aj.

- **GDPR** – CSS zajišťuje pro všechny členské obce DSO povinnou funkci Pověřence pro ochranu osobních údajů.
- **Pomoc při výkonu veřejné správy** – poradenství pro obce v požadovaných oblastech, např. kontrola dokumentů a jejich zveřejňování dle zákona.
- **Propagace mikroregionu** – CSS zajistilo dotaci pro tvorbu nového loga mikroregionu Hornácko, zajišťuje propagační materiály, vytváří seznam turistických cílů pro Turistickou asociaci Slovácko, prezentuje mikroregion na veletrhu cestovního ruchu Regiontour, podílí se na folklorních a kulturních akcích v mikroregionu, spravuje webové stránky mikroregionu a vydává pravidelný informační zpravodaj Hornácka.
- **Šablony pro základní a mateřské školy** – podávání žádostí o dotaci, administrace projektů.
- **Strategické dokumenty pro obce** – CSS realizuje projekt financovaný EU pro vytvoření rozvojových dokumentů v obcích, které jsou dnes mimo jiné nutné při podávání žádostí o dotace.
- **Spolupráce s MAS Hornácko a Ostrožsko** – podávání žádostí o dotace, koordinace činností, přenos informací.
- **Odborná školení a výměny zkušeností** – pro členské obce centrum zajišťuje odborná školení pro představitele obcí. Realizuje projekty na výměny zkušeností a sdílení dobré praxe s jinými mikroregiony.
- **Organizační výpomoc** – při pořádání společenských a kulturních akcí, podporuje spolkovou činnost, tradiční řemesla a zvyky.
- **Kontaktní centrum pro občany** – poradenství pro občany členských obcí

v oblasti dotací (Dešťovka, Kotlíkové dotace, Zelená úsporám), vytváření seznamu veřejných služeb v mikroregionu (lékaři, školy, školky, služby aj.), realizace seminářů „Krojové dílny“ pro širokou veřejnost.

Centrum společných služeb do dnešního dne podalo za obce v mikroregionu přes 70 žádostí o dotace. Převážnou většinu projektů také kompletně administruje a pomáhá při realizaci. CSS se postaralo obcím o více než 30 veřejných zakázek malého rozsahu, o desítky vzorových smluv, návrhů na vklad, povolení, postupů k GDPR apod.

Odhadem CSS ušetřilo obcím do dnešního dne celkem cca: 1 600 000,- Kč, které by obce musely uhradit odborným firmám za zpracování žádostí o dotace, projektové řízení, realizaci veřejných zakázek malého rozsahu, tvorbu vzorových smluv, výkon pověřence GDPR apod.

Více informací o činnostech CSS najdete na stránkách mikroregionu: www.hornacko.info nebo v našem pravidelném informačním zpravodaji, který najdete rovněž na těchto stránkách.

Kontakt na Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Hornácko:

Sídlo DSO: Nová Lhota č.p. 355, 696 74 Nová Lhota

Kancelář CSS: Malá Vrbka č.p. 56, 696 73 Hrubá Vrbka

Mgr. Antonín Okénka, MBA. Tel.: 724 168 208, e-mail: starosta.novalhota@seznam.cz

Ing. Petra Jagošová. Tel.: 776 722 776, e-mail: jagosova@hornacko.info

Ing. Daria Říčařová, DiS. Tel.: 777 183 403, e-mail: ricarova@hornacko.info

Mgr. Jakub Kohút. Tel.: 722 184 687, e-mail: kohut@hornacko.info

Znak a vlajka obce Velká nad Veličkou

Roku 2007 udělil předseda poslanecké sněmovny naší obci znak a vlajku a téhož roku pak vlajku požehnal velický farář pater Jan Jašek.

Tvorba obecního znaku a vlajky má svá pravidla a podle nich tyto symboly může vytvářet odborník, tzv. heraldik. V našem případě to byl Miroslav J.V.Pavlů. Vytvořil několik variant a z nich byla vybrána ta, kterou dnes obec používá. K návrhu předložil i zdůvodnění, ze kterého jsou následující úryvky:

„Osada je v písemných pramenech uváděna poprvé v r. 1228. ... Roku 1370 byla Velká připojena ke strážnickému panství a trvale u něho zůstala. Znakové privilegium Velká nikdy nezískala. Ještě v 18.století pečtila starším, nedatovaným typářem (=kovové pečtidlo). Obraz tvoří... starobylý kostel se stejně vysokou věží po levé straně... Střecha je valbová, mřížována a vrcholí třemi makovicemi. Ze střechy doleva trčí tyč s věncem. Opis je provedený gotickou minuskulí - Sigillum opidi - welika (= pečeť obce Weliká). V katastrech z let 1749 a 1787 se dochovaly také otisky mladšího typá-

ře. ... Jelikož Velká náležela v letech 1220-1348 cisterciáckému klášteru na Velehradě, vznikla domněnka, že na pečetí Velké je vyobrazena velehradská bazilika Řekl bych ovšem, že jde o hypotézu velmi odvážnou. Budova vyobrazena na pečetí totiž rozhodně nemá charakter baziliky a mohla by být spíše bývalým bratrským sborem, ježmuž ještě v r.1610 potvrdil svobody majitel panství Fridrich ze Žerotína. ...

Autor předkládaných návrhů znaku a vlajky Velké respektoval historické pečetní znamení a výše popsanou budovu do nich také přenesl. ... V souladu s historickými předlohami byla věž doplněna korouhvičkou. Červeno-stříbrně šachovaný praporek evokuje někdejší příslušnost Velké k Velehradu (donátory kláštera byla moravská markrabata a šachovaná moravská orlice byla součástí jeho znaku).“ Citaci vyznačuji barvou – bylo by možné ji odlišit jiným fontem?

Vlnité stříbrné břevno ve znaku a rovný pruh na vlajce symbolizuje Veličku, orientální šavle připomíná erb hrabat Magnisů, dlouhodobých pobělohorských majitelů Velké.

Luděk Mikáš

Tipy na akce v okolí – prosinec 2018

7. - 16. 12.	Výstava betlémů	Strážnice
12. 12.	Česko zpívá koledy / Tradiční akce u tvrze	Hluk
12. 12.	Střípky z historie Uherského Ostrohu	Uherský Ostroh
13. 12.	Krojové dílny	Velká nad Veličkou
13. 12.	Keramika pro dospělé	Veselí n. M.
13. 12.	Beata Hlavenková: Bethlehem	Veselí n. M.
14. 12.	Hrátky s čerty a Jirkou Hadašem	Hluk
14. 12.	Lúcká Oldies	Louka
14. 12.	Exhibice Slam Poetry	Veselí n. M.
15. 12.	Vánoční dílničky	Kuželov
15. 12.	Vánoční jarmark s tradičními specialitami	Boršice
15. 12.	Only His: Let	Veselí n. M.
16. 12.	Došli sme k vám na koledu...	Nová Lhota
16. 12.	Předvánoční čas	Velká nad Veličkou
18. 12.	Vánoční setkání	Javorník
18. 12.	Koncert Heart of Dixie	Veselí n. M.
21. 12.	Adventní koncert s Mistříňankou	Suchov
22. 12.	Beseda u cimbálu s CM Strážničan	Radějov
22. 12.	Vánoční koncert	Velká nad Veličkou
23. 12.	Betlémské světlo	Veselí n. M.
25. 12.	Koledování u betléma	Hrubá Vrbka
25. 12.	Strážnický živý betlém	Strážnice
26. 12.	Štěpánská beseda u cimbálu	Lipov
26. 12.	Štěpánský pochod	Radějov
26. 12.	Štěpánský běh	Uherský Ostroh
26. 12.	Štěpánské koledování s HCM Kubíci	Veselí n. M.
27. 12.	Čaj o páté	Ostrožská Lhota
29. 12.	Dětský silvestr	Javorník
29. 12.	Zase ti tupitelé/ochotnické divadlo	Ostrožská Lhota
30. 12.	Pochod pro zdraví	Veselí n. M.
31. 12.	Silvestrovský pochod vinohrady	Blatnice, Blatnička
31. 12.	Silvestr na pomezí	Velká Javořina
30.11.-28.2.	Vlastimil Mahdal: Obrazy	Veselí n. M.

Podrobnosti o uvedených akcích i širší nabídku naleznete na adrese www.tic-veseli.cz.

Statistika pohybu obyvatel v roce 2018

měsíc	přistěhovaní	narození	odstěhovaní	úmrť	celkem
leden	1	3	-3	0	1
únor	1	2	-5	-5	-7
březen	6	2	-3	-4	1
duben	0	2	-4	-2	-4
květen	0	2	-10	-3	-11
červen	0	3	0	-1	2
červenec	1	2	0	0	3
srpen	3	7	-4	-1	5
září	12	3	-4	0	11
říjen	11	1	-8	0	4
listopad	2	0	0	-2	0
Celkem	37	27	-41	-18	5

ke 30.11.2018 = 2825 obyvatel s trvalým pobytem

Informace

Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **24. února 2019**.

Zpravodaj Obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4 x ročně), vydání prosinec 2018, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává Obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, I. Janošková, L. Mikáš, kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz, Sazba a tisk: Tiskárna Brázda, www.TiskarnaBrazda.cz

Sázení stromu před sportovní halou

Výstava dětí v mateřské škole

Drakíáda v materské škole